

Урок узагальнення «Провідні держави світу в міжвоєнний період»

1. «Проспериті»/Велика депресія

	«Проспериті» 1920-ті рр.	Велика депресія 1929-1932 рр.
США	Найвищі темпи зростання серед великих держав. Бум автомобілебудування. Швидкий розвиток інфраструктури. Винайдення конвеєру та інших технологічних новацій.	Найглибша криза у світовому масштабі. Промислове виробництво скорочується удвічі, рівень безробіття досягає чверті усього населення. В подальшому – поступове відновлення в рамках «Нового курсу» Франкліна Рузвельта. Економіка виходить на докризовий рівень лише на початку 1940-х рр.
Велика Британія	Післявоєнне відновлення. Велика Британія має один з найвищих рівнів доходу на душу населення у світі. Криза традиційних промислових галузей.	Економічна криза більшою мірою зачепила традиційні промислові галузі. В деяких регіонах продовжувалося зростання. Рівень безробіття зберігався порівняно невисокий. Економіка швидко повернулася на докризовий рівень.
Франція	Післявоєнне відновлення. Відбудова зруйнованої промислової бази на півночі країни	Криза розпочалася пізніше та не була такою глибокою, проте тривала довше, аж до кінця 1930-х рр.
Італія	Економічна криза 1919-1922 рр. і повільне післявоєнне відновлення.	З огляду на попередній слабкий економічний розвиток наслідки Великої депресії не були значними, проте рівень життя так і не вийшов на докризові показники.

Німеччина	Післявоєнне відновлення було загальмоване гіперінфляцією 1923 р. Після ухвалення Плану Дауеса у 1924 р. завдяки американським інвестиціям розпочинається економічний бум.	Значне падіння економіки та зростання безробіття. Новий виток гіперінфляції. Після приходу до влади націонал-соціалістів – активна розбудова військово-промислового комплексу, що стимулює зростання економіки.
Советський Союз	Відновлення економіки після війни, громадянських і загарбницьких воєн в рамках «нової економічної політики» (непу)	Згортання непу. Зростання виробництва у важкій (зокрема військовій) промисловості за рахунок руйнації сільського господарства.

2. Вільний ринок/державне регулювання економіки

США	У добу «проспериті» перевага надавалася вільному ринку, заснованого на принципі laissez-faire (невтручання держави). Тоді як Велика депресія змусила вдаватися до методів державного регулювання в рамках «Нового курсу».
Велика Британія	Рівень державного втручання в економіку лишався відносно незначним. Існувала розвинута система соціального захисту.
Франція	Держава втручалася в економіку непрямими методами, надаючи фінансування через різноманітні фінансові установи. Система соціального захисту продовжує вдосконалюватися.
Італія	В рамках фашистської концепції «корпоративної держави» сформовані корпорації з підприємців і робітників під державним контролем для спільного регулювання соціально-економічних відносин.
Німеччина	В роки Веймарської республіки перевага надається ідеям вільного ринку. В роки Великої депресії - посилення державного регулювання економіки, запровадження карткової системи. В рамках націонал-соціалістичного режиму – прагнення одержавити сільське господарство, запровадження елементів планової системи.
Советський Союз	В роки «нової економічної політики» зберігаються деякі ринкові механізми при загальному державному контролі. Після 1929 р. - перехід до планової командно-адміністративної економіки. Цілковита націоналізація промисловості та колективізація сільського господарства.

3. Демократія/авторитаризм/тоталітаризм

США	Демократична система. Президентська республіка.
Велика Британія	Демократична система. Парламентська монархія.
Франція	Демократична система. Парламентська республіка
Італія	До 1922 р. – демократична система. Парламентська монархія. Після 1922 р. – тоталітарний фашистський режим.
Німеччина	У 1918-1933 рр. – демократична система. Парламентсько – президентська республіка. У 1933-1945 рр. – тоталітарний нацистський режим.
Советський Союз	З 1917 р. – тоталітарний комуністичний режим.

4. Імперії/національні держави

Імперії	Національні держави
Советський Союз Колоніальні імперії: Британська, Французька, Португальська, Іспанська, Нідерландська, Бельгійська, Італійська, Японська До 1918 р.: Німецька, Австро-Угорська, Російська, Османська імперії.	США, Німеччина, Австрія, Швеція, Данія, Норвегія, Фінляндія, Естонія, Латвія, Литва, Болгарія, Албанія, Греція, Угорщина, Румунія, Туреччина, Китай, Таїланд, держави Латинської Америки тощо

Ключові державні діячі міжвоєнної доби

США	Вудро Вілсон, Воррен Гардінг, Герберт Гувер, Франклін Рузвельт
Велика Британія	Девід Ллойд-Джордж, Стенлі Болдвін, Ремзі Макдоналд
Франція	Жорж Клемансо, Арістід Бріан, Раймон Пуанкаре, Едуард Даладьє, Леон Блюм
Італія	Віктор Еммануїл III, Вітторіо Орландо, Беніто Муссоліні
Німеччина	Фрідріх Еберт, Пауль фон Гінденбург, Густав Штретземанн, Адольф Гітлер
Советський Союз	Владімір Ленін, Йосиф Сталін
Швеція	Пер Ганссон
Іспанія	Франсіско Франко
Португалія	Антоніу Салазар